

Berisping

1. Ontstaan en loop van het geding

Bij beroepschrift van 3 mei 2013, bij de commissie ingekomen op 7 mei 2013, is appellante in beroep gekomen van een beslissing van verweerster van 26 maart 2013 om appellante schriftelijk te berispen. Van verweerster is een verweerschrift ontvangen, met bijlagen. De mondelinge behandeling heeft plaatsgevonden op 16 december 2013; appellante heeft daarbij pleitaantekeningen overgelegd.

2. De feiten

Tussen partijen is een eerste dienstverband overeengekomen ingaande 1 april 2006. Vervolgens is sinds 1 augustus 2010 een dienstverband voor onbepaalde tijd overeengekomen met een aanstellingsomvang van 0,8 Fte. Bij het bestreden besluit van 26 maart 2013 heeft verweerster aan appellante een schriftelijke berisping opgelegd wegens plichtsverzuim als bedoeld in artikel 9.a.7 van de CAO VO.

3. De standpunten van partijen

Appellante stelt als volgt.

Zij is sinds 1 april 2006 werkzaam bij verweerster met sinds 1 augustus 2010 een aanstellingsomvang van 0,8 Fte voor onbepaalde tijd. Zij geniet ouderschapsverlof zodat ze in de praktijk in een omvang van 0,6 Fte werkzaam is. Conform de vigerende CAO, artikel 6.2. lid 4 is bij deze werktijdfactor een inzet op drie dagen, zes dagdelen mogelijk. Deze inzetbaarheid wordt volledig benut met inzet op steeds twee dagdelen op dinsdag, donderdag en vrijdag. Artikel 6.2. lid 4 geeft ook de mogelijkheid om met de PMR tot een andere invulling van de inzetbaarheid te komen. Aansluitend op dit artikel is voor de inderdaad een aanvullende regeling getroffen waarin de aanwezigheid van docenten bij vergaderingen buiten hun reguliere werkdag(deel) wordt bedoeld geregeld te worden.

Daarin is sprake van twee primaire uitgangspunten:

- de medewerker heeft een inspanningsverplichting aanwezig te zijn bij door de schoolleiding uitgeschreven vergaderingen;
- de directie zal bij de uitvoering van de regeling redelijkheid en billijkheid in acht nemen.

Ondanks dat appellante al in een vroeg stadium en met regelmaat bij verweerster heeft aangegeven niet aanwezig te kunnen zijn bij de vergadering van woensdag 13 februari 2013 heeft verweerster gemeend een schriftelijke berisping wegens plichtsverzuim op te leggen nadat zij geconstateerd had dat appellante op 13 februari inderdaad niet aanwezig is geweest. Volgens appellante is het bestreden besluit onterecht genomen en wel op basis van het argument dat sprake is van een inspanningsverplichting en geen verplichting zonder meer. Wanneer een werknemer zijn best doet en toch niet kan, heeft hij aan de inspanningsverplichting voldaan.

Het besluit van verweerster is onvoldoende gemotiveerd en kan niet standhouden omdat deze slechts constateert dat appellante niet aanwezig was, zonder nadere motivering in relatie tot de inspanningsverplichting. De berisping kan ook niet in stand blijven omdat appellante zich terdege bewust was van haar inspanningsverplichting en ook daarnaar gehandeld heeft. Laatstelijk op 10 februari 2013 heeft zij haar probleem omtrent aanwezigheid kenbaar gemaakt. Op maandag 11 februari heeft ze een van haar drie kinderen meegenomen naar de vergadering en daarnaast geeft zij gemotiveerd weer waarom haar aanwezigheid op de vergadering van 13 februari - nota bene de tweede keer in dezelfde week buiten de maximale reguliere inzet! - maar beperkt relevant is en hoe zij inhoudelijk toch zoveel mogelijk haar inbreng in het gesprek tracht te hebben:

- de te bespreken klas heeft appellante pas één les gegeven in de afgelopen periode;
- de opvang van drie kleine kinderen via het informele circuit van ouders, kennissen en burens heeft appellante onderzocht. De zorg voor kinderen is een grote verantwoordelijkheid die veel tijd vraagt, niet anders en zeker niet minder dan een reguliere baan;
- de partner van appellante was op dit dagdeel niet in staat om de zorg voor de kinderen over te nemen;-de enige ouder die drie kinderen aan zou kunnen woont te ver weg en kan gezien werk op doordeweekse momenten niet zomaar beschikbaar zijn,

-de kennissen werken over het algemeen en zijn niet beschikbaar om kinderen op te vangen;
-de burens hebben zelf veelal ook jonge kinderen en kunnen drie extra kinderen er niet zomaar even bij hebben.

Appellante heeft bij herhaling bij verweerster aangegeven dat informele opvang niet mogelijk was en dat de kosten voor de formele opvang haar beletten om aanwezig te zijn. Een inspanningsverplichting als de onderhavige kan toch niet zo ver gaan dat een docent niet onaanzienlijke kosten moet maken om de inspanning verplichting te vervullen. In redelijkheid heeft de werkgever niet van werknemers te verwachten dat zij een inspanningsverplichting die uitgaat van een aanwezigheid boven de bij cao vastgelegde maximale inzet in dagen en dagdelen tegen extra kosten zullen doen. Appellante heeft kenbaar gemaakt dat zij graag gekomen was als de werkgever haar tegemoetkomt in de extra kosten.

De werkgever wenst oppas niet te financieren. De werkgever interpreteert de regeling ten onrechte zodat aanwezigheid zonder meer verplicht is en er is niet onderzocht of appellante zich wel of niet ingespannen heeft om er te zijn. Appellante heeft haar probleem tijdig aangekaart. Appellante heeft, zij het zonder succes, haar uiterste best gedaan om oppas te regelen. Dit maakt duidelijk dat de opgelegde berisping misplaatst is.

Verweerster gaat er in het hele traject van uit dat er sprake is van een ongeclausuleerde aanwezigheidsplicht en naar de letter van regeling is dat aantoonbaar onjuist. Verweerster heeft nagegaan noch gewogen in haar besluit tot een berisping over te gaan dat appellante zich daadwerkelijk heeft ingespannen om alternatieven te vinden. Appellante heeft in de periode voordat ze verzuimde aanwezig te zijn duidelijk blij gegeven van inzet en flexibiliteit om haar aanwezigheid bij de vergaderingen te organiseren, daar waar mogelijk heeft zij haar kinderen deels in het informele circuit weten onder te brengen.

Bij de werktijdsfactor van appellante hoort een inzetbaarheid van maximaal zes dagdelen op drie dagen. Volgens dit schema is zij volledig ingezet. Het is redelijk noch billijk om bij een inspanningsverplichting die uitgaat boven de hoofdregel zoals in artikel 6.2 vervat, om van werknemers te verlangen dat zij de kosten die noodzakelijk zijn om aan de aanwezigheidsplicht te voldoen voor eigen rekening nemen; de kosten bedragen al snel € 90,- voor een uur vergaderen. De principiële opvatting over aanwezigheid betreft dan ook enkel de ultieme consequentie: het maken van aanzienlijke kosten voor kinderopvang op basis van een inspanningsverplichting uitstijgend boven de hoofdregel uit de cao.

Verweerster stelt daar het navolgende tegenover.

De berisping is een proportionele maatregel met name omdat appellante na inmiddels jaren discussie met haar werkgever blijft weigeren de door verweerster opgelegde verplichting na te komen om rapportvergaderingen en klassenbesprekingen bij te wonen.

Bij aangetekende brief van 1 maart 2013 heeft verweerster het voornemen kenbaar gemaakt een berisping op te leggen omdat appellante heeft verzuimd aanwezig te zijn bij een geplande klassenbespreking op 13 februari 2013. Per e-mail van 20 maart heeft appellante haar zienswijze kenbaar gemaakt en in de aangetekende brief van 26 maart 2013 is de definitieve beslissing tot een schriftelijke berisping medegedeeld.

Verweerster heeft appellante herhaaldelijk gewezen op het feit dat het voor docenten verplicht is om naar de jaarlijks geplande klassenbesprekingen te komen. Teneinde deze verplichting voor de docenten glashelder te maken is een beleidsregeling ingevoerd die geaccordeerd is door de PMR en die bekend is bij alle docenten. Het uitgangspunt van deze regeling is dat docenten aanwezig zijn bij de uitgeschreven vergaderingen. In deze regeling is ook aangegeven hoe deze verplichte uren passen in de jaartaak en horen bij de afgesproken en betaalde werkzaamheden. De verplichting is van groot belang voor de goede kwaliteit van het verzorgde onderwijs. Aan een docent die zijn functie op de juiste waarde weet te schatten en over het bij de functie behorende verantwoordelijkheidsbesef beschikt, behoeft niet te worden uitgelegd hoe belangrijk deze besprekingen zijn.

Nu het in het voortgezet onderwijs natuurlijk zeer gebruikelijk is dat docenten parttime betrekkingen hebben, kan er bij de planning van klassenvergaderingen geen uitzondering gemaakt worden voor parttimers. In dat geval komt er niets terecht van de hierboven beschreven doelen van de klassenvergaderingen. Om deze reden vermeldt verweerster aan het begin van ieder schooljaar in de jaaragenda alle klassenbesprekingen voor het hele schooljaar en wordt het rooster van de klassenbesprekingen per schooljaar daarnaast nog apart aan het begin van het schooljaar aan alle docenten verstrekt. Er is jaarlijks een memo waarin de regeling verplichte aanwezigheid bij klassenbesprekingen nog eens in herinnering wordt geroepen. Op deze manier kunnen docenten, waaronder dus de parttimers, het belang van de klassenbesprekingen onmogelijk vergeten en kunnen zij hun aanwezigheid ruim tevoren regelen.

Het is gewoon betaalde arbeid nu het in de jaartaak is opgenomen. Uit de stukken van appellante blijkt duidelijk dat het een principiële opstelling van haar is waarom zij weigert te komen. Haar bezwaar komt er in de kern op neer dat ze kosten voor kinderopvang moet maken wanneer zij naar de klassenbesprekingen gaat. Zij verlangt dat de werkgever haar die kosten ook nog eens vergoedt. Zij maakt dus heel bewust de keuze de door haar werkgever opgelegde verplichting niet na te komen louter omdat dat haar naar haar mening te veel geld voor kinderopvang zou kosten. Gelet op deze houding van de werknemer is een berisping op zijn plaats. De belastingdienst gaat op dit moment uit van een maximum uurtarief van € 6,46 per uur voor kinderopvang. Dit zijn voor een werknemer in Nederland heel normale kosten. Voor werkneemster zou er bij enkele klassenvergaderingen per jaar dus enkele uren extra per jaar betaalde kinderopvang noodzakelijk zijn. Dat zijn relatief zeer geringe kosten. Het is naar de mening van werkgever beslist plichtsverzuim wanneer een werknemer bewust de afweging maakt om, uitsluitend gezien die geringe kosten voor kinderopvang, de opgelegde verplichtingen niet na te komen.

Partijen hebben al jarenlang structureel discussie over dit punt. Appellante weigert te accepteren dat zij net als het andere personeel van werkgever aan deze verplichting moet voldoen. Na niet te verschijnen op de klassenbespreking van 13 februari 2013 heeft de direct leidinggevende in week 9 opnieuw uitgebreid discussie gehad met appellante. Omdat deze bleef vasthouden aan haar stelling dat zij niet verplicht kan worden naar de klassenbesprekingen te komen is de werkgever tot de conclusie gekomen dat partijen er middels overleg niet uitkomen. Er moet een duidelijk signaal afgegeven worden teneinde appellante te doen inzien dat zij haar verplichtingen als werknemer niet nakomt wanneer zij niet aanwezig is op de klassenbesprekingen.

4. De beoordeling

Het geschil is door partijen een principieel karakter gegeven, althans zo werd (eerst) ter zitting kenbaar gemaakt. De commissie dient de kwestie echter te behandelen zoals die is gepresenteerd en wel als toepassing van voormeld CAO-artikel 6.2 lid 4 en de daarop gebaseerde regeling.

De opstelling van appellante wordt door verweerster aldus omschreven dat haar bezwaar er in de kern op neerkomt dat ze kosten voor kinderopvang moet maken wanneer zij naar de klassenbesprekingen gaat; zij verlangt dat de werkgever haar die kosten ook nog eens vergoedt. Volgens verweerster maakt appellante heel bewust de keuze de door haar werkgever opgelegde verplichting niet na te komen louter omdat dat haar naar haar mening te veel geld voor kinderopvang zou kosten.

Daarmee doet verweerster appellante te kort en verengt zij de discussie. Terecht wijst appellante erop dat zij volgens de regeling heeft te voldoen aan een inspanningsverplichting. Zij geeft vervolgens uitgebreid aan welke inspanningen zij verricht heeft in het voorliggende geval. Verweerster gaat daarop in feite niet in en sluit slechts aan bij het slot van de inspanningen. Indien echter wordt gezien wat door appellante is gepoogd om tot aanwezigheid bij de betreffende klassenvergadering te komen, kan haar geen gebrek aan inspanningen verweten worden. Ook eerder die week heeft zij blij gegeven bereid te zijn tot de vereiste inspanningen door aanwezig te zijn geweest bij een dergelijke vergadering, waarbij zij als oplossing een van haar kinderen heeft meegenomen. Er is tussen partijen geen discussie over de wenselijkheid c.q. het belang van aanwezigheid van docenten bij de klassenvergaderingen. Verweerster doet appellante

bepaald tekort door in dat verband op (gebrek aan?) verantwoordelijkheidsbesef te wijzen. Appellante geeft juist aan daaraan te hechten maar tegen grenzen aan te lopen. Het is de vraag of onder een inspanningsverplichting moet worden verstaan het betalen voor kinderopvang als het niet mogelijk gebleken is om op andere wijze de kinderen onder te brengen. In het geheel van de gebleken omstandigheden kan appellante in ieder geval niet ontzegd worden naar kostenloze mogelijkheden gezocht te hebben. Nu verweerster ook niet bestrijdt dat zij daarnaar voldoende onderzoek heeft gedaan is in ieder geval in zoverre voldaan aan die inspanningsverplichting. Als dat uiteindelijk niet lukt resteren betaalde oplossingen. Die dienen naar intensiteit - immers als inspanning - beoordeeld te worden

Ook als verweerster meent dat dit niet voldoende is als te vereisen inspanning, dient zij vervolgens de regeling naar redelijkheid en billijkheid toe te passen.

De omstandigheden van het onderhavige geval kenmerken zich onder meer door het volgende:

Het vak dat appellante geeft, leidt er kennelijk toe dat zij relatief veel klassenbesprekingen moet bijwonen alsmede dat niet altijd veel tijd tevoren bekend is wanneer zij welke vergaderingen dient bij te wonen. Weliswaar is het bijwonen in de jaartaak opgenomen maar het kan per leraar relatief een zwaardere belasting zijn. Er zijn in het verleden niet of nauwelijks vergaderingen geweest die appellante niet heeft bijgewoond. Zij had in dezelfde week al een klassenbespreking buiten haar reguliere werkdagen bijgewoond. De inbreng die zij kon leveren betrof een beperkte ervaring met de betreffende klas. Zij heeft schriftelijk informatie verstrekt. De opgegeven kosten van kinderopvang zijn naar verhouding hoog. Niet bestreden is dat deze reëel zijn. Dan is dit een omstandigheid die niet ter zijde geschoven kan worden aangezien deze kosten ten volle op appellante drukken. Overigens is het ook een aanwijzing dat de verhindering van appellante niet alleen letterlijk als inspanning maar ook reëel in geldswaarde uitgedrukt kan worden.

Door alleen te kijken en te verwijzen naar forfaitaire belastingbedragen geeft verweerster er geen blijk van de individuele positie van appellante onder ogen te (willen) zien. Dat geeft eens te meer aan dat een algemene uitleg op dit punt wordt nagestreefd door verweerster. Indien zij een dergelijke strikte toepassing voorstaat ligt het echter meer voor de hand dat in overleg met de PMR algemene verduidelijking van de regeling op dit punt tot stand gebracht wordt. Waar in de regeling thans individuele inschatting van de omstandigheden wordt nagestreefd kan verweerster zich daaraan niet onttrekken. Zij kan, evenmin als de commissie in dit geval, de enkele omstandigheid van betaalde kinderopvang uit de belangenafweging isoleren. Indien een strikt principiële benadering wordt voorgestaan dient ook in breder verband naar de problematiek en regelgeving gekeken te worden ten aanzien van parttime werkende ouders, verantwoorde inzet, kinderopvang en kosten daarvan. Bij de mondelinge behandeling is nog kort aan de orde gesteld in welke gevallen in de ogen van verweerster parttime werkende docenten wel klassenbesprekingen mogen overslaan. Daarbij is onder meer gewezen op parttimers die andere verplichtingen hebben zoals een andere (betaalde) baan. Appellante acht een parttime werkende ouder daarmee vergelijkbaar. Het gaat het bereik van de behandeling van deze klacht te buiten daarover in het algemeen een uitspraak te doen. Partijen hebben dat ook onvoldoende voorbereid c.q. uitgewerkt.

De commissie is derhalve van oordeel dat appellante voldaan heeft aan haar inspanningsverplichting althans dat verweerster in redelijkheid en billijkheid niet tot een verschijningsverplichting in de specifieke omstandigheden van dit geval kon komen. Wat betreft de sanctie van een berisping acht de commissie die te minder aangewezen nu kennelijk een forum wordt gezocht om tot een principiële getinte uitspraak te komen over de regeling terwijl de berisping noch als middel noch als doel daartoe dient te strekken. Appellante was niet onwillig de betreffende bespreking bij te wonen noch diende zij van het belang daarvan doordrongen te worden. Evenmin kan haar herhalend afzeggedrag verweten te worden. De sanctie is zijn doel in ieder geval voorbijgeschoten.

Het beroep wordt daarom gegrond verklaard.

5. De beslissing

De commissie:

verklaart het beroep gegrond.

Deze beslissing is gegeven in Eindhoven op 16 december 2013 door
mr. H.P.H. van Griensven, voorzitter, drs. J.A.M. Buijs en mr. J.M.J. Godrie, leden, in
tegenwoordigheid van G.H. Gerritsen, secretaris.